

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság**

ítélete

Az ügy száma: Gfv.VI.30.339/2021/5.

A tanács tagjai: Dr. Simonné dr. Gombos Katalin a tanács elnöke

Dr. Osztovits András előadó bíró

Dr. Farkas Attila bíró

A felperes: ...

A felperes képviselője: Dr. Hernádi Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr. Hernádi Gyula ügyvéd)

Az alperes: ...

Az alperes képviselője: Burai-Kovács, Perlaki, Stanka, Szikla és Társai Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr. Pozsik Ádám ügyvéd)

A per tárgya: szerződés érvénytelenségének megállapítása

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél: felperes

A másodfokú bíróság neve és a jogerős határozat száma:

Szegedi Ítéltábla Pf.II.20.067/2021/4. számú ítélet

Az elsőfokú bíróság neve és a határozat száma:

Szegedi Törvényszék 7.P.21.429/2020/8. számú ítélet

Rendelkező rész

A Kúria a jogerős ítéletet hatályában fenntartja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 63.500 (hatvanháromezeröttszáz) forint felülvizsgálati eljárási költséget.

Megállapítja, hogy a felperes teljes személyes költségmentessége miatt le nem rótt 1.776.900 (egymillióhétszázhetvenhatezer-kilencszáz) forint felülvizsgálati eljárási illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

[1] 2007. február 21-én a peres felek ingatlanvásárlás céljából deviza alapú kölcsönszerződést és jelzálogszerződést kötöttek. A kölcsön összegét 99.729 CHF-ben határozták meg azzal, hogy az nem lehet több, mint 14 millió forintnak a folyósítás napján érvényes pénztári devizavételi árfolyamon számított CHF értéke. A kölcsön visszafizetésének határidejét 2028. február 14-én határozták meg. Az induló ügyleti kamatot évi 1,49 %-ban rögzítették azzal, hogy az a mindenkori kondícióslista alapján változhat. A rögzített kamatperiódus egy év volt. A szerződés tartalmazta a kamat számításának módját is. A szerződés szerint a THM 4,99 % azzal, hogy a kölcsön árfolyamkockázatát, változó kamatozású kölcsön esetén a kölcsön kamatkockázatát, a THM nem tükrözi.

[2] Az alperes a 2014. évi XL. törvény (a továbbiakban: DH2 tv.) szerinti elszámolást elvégezte, 2015. április 24-én a felperest arról tájékoztatta, hogy a tisztességtelen felszámított összeg 5.867 CHF volt, amelyek elszámolását követően a felperes tartozását 19.549.841 forintban állapította meg.

A kereseti kérelem és az alperes védekezése

[3] A felperes módosított keresetében a kölcsönszerződés a jelzálogjogot alapító szerződés, valamint a tartozáselismerő nyilatkozat érvénytelensége megállapítását, a kölcsönszerződés hatályossá nyilvánítását kérte akként, hogy a tartozásának összege 5.965.194 forint. A kölcsönszerződés érvénytelenségét a hitelintézetekről és a pénzügyi vállalkozásokról szóló 1996. évi CXII. törvény (a továbbiakban: rHpt.) 213. § (1) bekezdés

a), b), c), d) és e) pontjaira alapította. A jelzálogszerződés és a tartozáselismerő nyilatkozat érvénytelenségének megállapítását azok járulékos jellegére tekintettel kérte.

[4] Az alperes érdemi ellenkérelme a kereset elutasítására irányult.

Az első- és másodfokú bíróság határozata

[5] Az elsőfokú bíróság P.20.693/2019/8. számú ítéletével a keresetet elutasította. A felperes fellebbezése folytán eljáró Szegedi Ítéltábla Pf.II.20.464/2019/6. számú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta, amely jogerős ítéletet a Kúria Gfv.VII.30.134/2020/5. számú végzésével hatályon kívül helyezte az elsőfokú bíróság ítéletére is kiterjedően és az elsőfokú bíróságot új eljárásra és új határozat hozatalára utasította.

[6] A megismételt eljárásban meghozott ítéletével az elsőfokú bíróság a felperes 6. számú előkészítő iratában írt keresetváltoztatást és a keresetet elutasította. Meg nem engedett keresetváltoztatásnak tekintette a felperesnek 2020. december 4-én előterjesztett igényét, mert a felperes új jogcímre hivatkozással az árfolyamkockázati tájékoztatás tisztességtelensége alapján is kérte a kölcsönszerződés és a biztosítéki szerződések érvénytelenségének megállapítását. Az elsőfokú bíróság szerint ez a kereset a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (rPp.) 146/A. § (1) bekezdésére figyelemmel elkésztett.

[7] Az elsőfokú bíróság a kölcsönszerződés rHpt. 213. § (1) bekezdés a), b), c), d) és e) pontjaiban foglalt feltételek hiányára alapított érvénytelenségi kereset kapcsán úgy foglalt állást, hogy a szerződésben meghatározásra került a forintösszeg, amelynek a folyósítás időpontja szerinti árfolyamon az adott devizanemre átszámított összege az adós kirovó pénznemben meghatározott tartozása volt, így a felperes részére 14 millió forint kölcsön került folyósításra. A szerződés az 1/2016. PJE határozatban foglaltaknak megfelelt, a kölcsönösszeg devizában kifejezett értéke pontosan kiszámítható volt. A szerződés kiszámítható módon tartalmazta a törlesztő részletek számát, összegét és a törlesztési időpontokat is. A szerződés pontosan rögzítette a THM összegét, valamint az ügyleti kamatot és a kamat egyoldalú módosításának feltételeit is. Tekintettel arra, hogy a felülvizsgálat elszámolás során az egyoldalú szerződésmódosításból eredő felperesi terhek mellőzésre kerültek, a szerződés az rHpt. 213. § (1) bekezdés d) pontjának is megfelel.

[8] A felperes fellebbezés folytán eljáró másodfokú bíróság ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta. A fellebbezés indokaira tekintettel úgy ítélte: helyesen állapította meg az elsőfokú bíróság, hogy a felperesnek az rHpt. 203. § (6) és (7) bekezdésére, 213. § (1) bekezdés f) és g) pontjára, valamint az rPtk. 209. § (1) bekezdésére alapított érvénytelenségre történő hivatkozása meg nem engedett keresetmódosítás, erre figyelemmel a másodfokú bíróság ezen érvénytelenségi jogcímekre való felperesi hivatkozást, keresetkiegészítést érdemben nem vizsgálta.

[9] A másodfokú bíróság megítélése szerint a kölcsön összege 14 millió forintban került megállapításra, amit az alperes devizában tartott nyilván és ekként számolta el a havi

törlesztő részleteket, meghatározva azok forint ellenértékét. A kölcsön és a törlesztőrészletek összegét forintban, számszerűen, devizában kiszámítható módon tartalmazza a szerződés, így az megfelel az rHpt. 213. § (1) bekezdés a) és e) pontjában foglaltaknak.

[10] A perbeli szerződés rögzítette a THM éves, százalékos mértékét, ezért az az rHpt. 213. § (1) bekezdés b) pontjában foglaltaknak is megfelel. A másodfokú bíróság utalt arra, hogy az alperes a DH2 törvény alapján elkészítette a perbeli szerződéshez kapcsolódó törvényi elszámolást, meghatározta az egyoldalú szerződésmódosítás, illetve a kamat-, díj- és költségemelés miatt tisztességtelenül felszámított összeget, így a kölcsönszerződés érvénytelensége az rHpt. 213. § (1) bekezdés c) és d) pontja alapján sem állapítható meg.

A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

[11] A felperes felülvizsgálati kérelmében a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését és a keresetének helyt adó határozat meghozatalát kérte. Arra hivatkozott, hogy a jogerős ítélet az rPtk. 209. § (1) bekezdésébe, 209/A. § (2) bekezdésébe és 239. § (2) bekezdésébe ütköző módon állapította meg, hogy a szerződés az árfolyamkockázattal kapcsolatos tájékoztatásra tekintettel nem tisztességtelen. Állította, hogy a jogerős ítélet az rHpt. 213. § (1) bekezdés a)-e) pontjaiba is ütközik. A szerződés nem tartalmazza a szolgáltatás tárgyát, a szerződésben a CHF kölcsönösszeg nem szerepel, a törlesztő részletek összegszerűsége sincs meghatározva. A folyósítási és a törlesztési árfolyamok különböznek, az árfolyamrésre tekintettel is érvénytelen a szerződés. A felperes szerint a szerződésben a hiteldíjat a fogyasztó számára érhető módon közölt feltételek esetén lehet csak megváltoztatni. A szerződés érvénytelen azért is, mert a rendelkezései nem határozzák meg, hogy a törlesztő részlet megállapításakor az eladási árfolyamok közül melyik kerüljön alkalmazásra. A kölcsönszerződésből nem állapítható meg egyértelműen az, hogy mi a szerződés tárgya, azaz mennyi a kölcsön összege.

[12] Az alperes felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályában fenntartását kérte.

A Kúria döntése és jogi indokai

[13] A Kúria a jogerős ítéletet az rPp. 275. § (2) bekezdése alapján a felülvizsgálati kérelem keretei között vizsgálta. Megállapította, hogy az a hivatkozott indokok alapján nem jogsabálysértő.

[14] Az rPp. 272. § (2) bekezdése kógens szabályként foglalja össze a felülvizsgálati kérelem minimális és konjunktív tartalmi elemeit, amelyek meghatározzák a Kúria felülbírálati lehetőségének a tartalmi és perjogi kereteit is. Ezek nélkül a fél beadványa alkalmatlan a felülvizsgálati eljárás megindításának, valamint a jogerős ítélet felülvizsgálattal támadott rendelkezése érdemi felülbírálata jogkövetkezményeinek kiváltására (Kúria Pfv.I.22.488/2016., BH2018. 53.).

[15] A Kúria rögzíti, hogy a jogerős ítélet a felperesnek az árfolyamkockázat tisztességtelenségével kapcsolatos keresetmódosítását érdemben nem bírálta el, azt az rPp. 146/A. §-a alapján meg nem engedett keresetmódosításnak találta. A felperes felülvizsgálati kérelmében ez utóbbi jogszabályhelyre nem hivatkozott, a Kúria ezért nem vizsgálhatta, hogy a jogerős ítélet helyes jogértelmezéssel állapította-e meg azt, hogy meg nem engedett keresetmódosítás történt és ezáltal jogszabálysértés nélkül jutott-e a másodfokú bíróság arra a következtetésre, hogy nem vizsgálta érdemben az árfolyamkockázat tisztességtelenségének megállapítása iránti kereseti kérelmet.

[16] A felperes felülvizsgálati kérelmében hivatkozott az rHpt. 213. § (1) bekezdés a-e) pontjaira is. A Kúria ezekkel kapcsolatban mindenben egyetért az eljáró bíróságok egybehangzó álláspontjával az ott kifejtetteket megismételni nem kívánja. A felperes felülvizsgálati kérelmében e körben nem fejtett ki olyan szempontot, amelyet az eljáró bíróságok ne vizsgáltak volna. A perbeli kölcsönszerződés tartalmazza a kölcsön összegét, illetve az kiszámítható, ahogyan a törlesztőrészletek is, figyelemmel az 1/2016. PJE határozatban megállapított szempontokra. A Kúria több ügyben is vizsgálta már az alperes szerződéses rendelkezései kapcsán a kölcsönösszeg kiszámíthatóságát (Gfv.VII.3294/2018/8., Pfv.VI.21.900/2017/4., Pfv.I.22.137/2016/8.), ebben a perben nem merült fel olyan szempont, hivatkozás, amely indokolná, hogy a Kúria eltérjen korábbi döntéseiben kifejtett jogértelmezésétől, joggyakorlatától.

[17] A Kúria utal arra, hogy a fogyasztói devizaalapú kölcsönszerződésekben az árfolyamrés alkalmazása tisztességtelen, azonban ez nem teszi a kölcsönszerződést jogszabályba ütközővé (Gfv. VII. 30.168/2015/6). Más szempontokat kell ugyanis figyelembe venni a szerződéssel kapcsolatos összes költség-, díj felszámítását vagy módosítását lehetővé tevő rendelkezés jogszabályba ütközésének, illetve tisztességtelenségének vizsgálatakor (Gfv. VII. 30.170/2015/5).

[18] Helyesen állapította meg a másodfokú bíróság azt is, hogy a pénzügyi szolgáltató eleget tett a DH2 törvény szerinti elszámolási kötelezettségének, a törvényi elszámolás teljesítésével meghatározta az egyoldalú szerződésmódosítás, illetve a kamat, díj és költségemelés miatt általa tisztességtelenül felszámított összeget, így a kölcsönszerződés érvénytelensége a Hpt. 213. § (1) bekezdés c) és d) pontjában foglaltak szerint sem állapítható meg.

[19] A Kúria az rHpt. 213. § (1) bekezdés e) pontjára alapított kereseteket is elutasította ugyanezen bank által alkalmazott szerződéses rendelkezéseket vizsgálva (Pfv.I.22.423/2016/5., Pfv.VI.21.900/2017/4.). A jelen perben lévő szerződés mindenben megegyezik a hivatkozott határozatokban elbírált szerződésekkel, a felperes jelen perben olyan új szempontot nem hozott elő, amely alkalmas lenne arra, hogy a Kúria ezzel kapcsolatos jogi álláspontján változtasson.

[20] A Kúria mindezekre figyelemmel nem találta megállapíthatónak a felperes felülvizsgálati kérelmében írt jogszabálysértéseket, ezért a jogerős ítéletet az rPp. 275. § (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

Az alkalmazott jogszabályok és az alkalmazott joggyakorlat

[21] 1996. évi CXII. törvény 213. § (1) bekezdés

A döntés elvi tartalma

[22] Más szempontok érvényesülnek a pénzügyi kölcsönszerződésben a kamat-, költség-, díj felszámítását vagy módosítását lehetővé tevő rendelkezés jogszabályba ütközésének, illetve tisztességtelenségének vizsgálatakor. A fogyasztói devizaalapú kölcsönszerződésekben az árfolyamrész alkalmazása tisztességtelen, azonban ez nem teszi a kölcsönszerződést jogszabályba ütközővé.

Záró rész

[23] A Kúria a felülvizsgálati eljárásban pervesztes felperest az rPp. 270. § (1) bekezdése szerint irányadó 78. § (1) bekezdése alapján kötelezte az alperes – a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. § (2), (5) és (6) bekezdéseire figyelemmel, az alperes jogi képviselője által ténylegesen kifejtett ügyvédi tevékenységgel arányban álló – felülvizsgálati eljárási költségének megfizetésére. A felperes teljes személyes költségmentességére tekintettel a felülvizsgálati eljárási illetéket a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 14. § (1) bekezdése alapján az állam viseli.

[24] A végzés elleni felülvizsgálatot az rPp. 271. § (1) bekezdés e) pontja zárja ki.

[25] A Kúria a döntését tárgyaláson kívül hozta meg.

Budapest, 2022. február 22.

Dr. Simonné dr. Gombos Katalin s.k. a tanács elnöke, Dr. Osztovits András s.k. előadó bíró,
Dr. Farkas Attila s.k. bíró

hitelélül:

A kiadmány

S.K.

bíróági ügyintéző